

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.195/2012/5.szám

A Kúria a Dr. Varga János Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Dr. Tóth Csaba Ügyvédi Iroda által képviselt I.r. és II.r. alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Vas Megyei Bíróságon 20.G.40.056/2011. számon folyamatban volt és a Győri Ítéltábla 2012. április 4-én kelt Gf.II.20.449/2011/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a jogerős ítélet ellen az I.r. alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet azzal tartja fenn hatályban, hogy az alperest terhelő késedelmi kamat mértéke a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 74.640 (hetvennégyezer-hatszáznegyven) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesi korlátolt felelősségű társaság a 2007. február 21-én kelt társasági szerződéssel jött létre. Jegyzett tőkéje 4.000.000 Ft volt, ügyvezetői tisztséget betöltő két tagja az I.r. alperes és házastársa, a II.r. alperes voltak.

A 2007. üzleti évben a felperes saját tőkéje 1.788.000 Ft-ra csökkent, mérleg szerinti eredménye mínusz 2.124.000 Ft volt.

2007. novemberében a felperesi társasággal szemben adóhatósági vizsgálat indult. A 2008. február 1-én készült és az I.r. alperessel is ismertetett jegyzőkönyv szerint adóhiány került megállapításra. Az adóhatóság a 2008. március 25-én kelt, 2008. május 16-án jogerőre emelkedett határozatával 8.640.000 Ft

általános forgalmi adó, 4.313.000 Ft adóbírság, 678.000 Ft késedelmi pótlék (összesen 13.631.000 Ft) megfizetésére kötelezte a céget. Ezt a határozatot az I.r. alperes 2008. június 17-én vette kézhez. Azzal szemben fellebbezést nem nyújtott be, a kiszabott forgalmi adó, adóbírság, késedelmi pótlék megfizetésére részletfizetési kedvezményt kért.

Az adóhatósági vizsgálat eredményéről szóló jegyzőkönyv keltének napján, 2008. február 1-jén a II.r. alperes a felperes nevében az I.r. alperessel megbízási szerződést kötött. Megbízta őt a felperes működésének elősegítése, ügyfélkörének bővítése, gazdasági eredményeinek növelése érdekében történő eljárással havonta - bruttó - 30.000 Ft díjazás ellenében. A szerződés 2. pontja szerint az I.r. alperesnek a felperes szerződéses kapcsolatait kellett ápolnia, gazdálkodását a törvényi előírásokkal összhangban kellett vezetnie, személyesen közre kellett működnie a felperes üzleti partnereivel folytatott tevékenységekben, ha ezt azok kifejezetten kérték.

2008. március 4-én a felek módosították e szerződést. A felperes az eredetileg kötött megbízási szerződésben megjelölt feladatokon túl, külön díjazás ellenében, technológia transzfer projekt vezetői feladat ellátásával bízta meg az I.r. alperest 2008. március 4-e és 2008. június 3-a közötti időre eső időtartamra. Ennek alapján az I.r. alperes feladatát képezte, hogy a B Kft-vel kötött szerződés teljesítése során a projekttel összefüggő szerződéses kapcsolatokat ápolja, a projektet folyamatosan felügyelje és irányítsa, annak időtartama alatt felvetődő kockázatokat és lehetőségeket feltárja, kezelje és kihasználja, szervezze a projekt értekezleteket és ezekről a vezetőség részére beszámolót készítsen, a projekt résztvevőivel és tulajdonosával rendszeresen tartsa a kapcsolatot. A felperes ezzel szemben a projekt lezárását követően, 2008. július 20-áig egyösszegben bruttó 2.200.000 Ft megbízási díj kifizetését vállalta.

A szerződő felek rögzítették azt is, hogy az I.r. alperesnek a korábban kötött megbízási szerződésben írt és a szerződés módosítással nem érintett feladatokat is el kell látnia, változatlanul bruttó 30.000 Ft megbízási díj ellenében.

A felperes az ismertetett megbízási szerződések alapján 2008. januárja és szeptembere között havonként bruttó 30.000 Ft (nettó 20.955 Ft), illetve 2008. július 17-én és július 24-én összesen 1.175.440 Ft megbízási díjat kifizetett az I.r. alperesnek.

2008. augusztus 1-én az I.r. és a II.r. alperes taggyűlést tartott. Megállapították, hogy a felperes társaság pénzügyi helyzete nem teszi lehetővé a jogerős adóhatósági határozatban megjelölt pénzösszeg kifizetését. Az adóhatóság a társaság részletfizetés

íránti kérelmét is elutasította. E körülményekre tekintettel az I.r. és a II.r. alperes a felperes társaság jogutód nélküli, felszámolás útján történő megszüntetéséről határozott. A felperes az önmagával szembeni felszámolási eljárás megindítása iránti kérelmet 2008. augusztus 14-én nyújtotta be. A felszámolás elrendeléséről szóló végzés közzétételére 2008. november 12-én került sor.

A felperes nevében eljáró felszámoló a Győri Ítéltábla 2011. április 6-án kelt Gf.II.20.313/2010/5. számú részítéletével elrendelt megismételt eljárás során módosított keresetében 2.440.000 Ft megbízási díj és ennek 2008. november 12-étől a kifizetésig járó késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az I.r. alperest a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 40. § /2/ bekezdése alapján.

Előadta, hogy a megbízási díjak I.r. alperes részére történt kifizetésére a felperesi társaság alperesek által ismert fizetésektelen helyzetében került sor. Az I.r. alperes a többi hitelezővel szemben, az ügyvezetői és tagi minőségében megismert információk kihasználásával jutott követelésének kielégítéséhez. Állította, a fizetésektelenségi helyzet miatt az alpereseknek a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján kellett volna eljárniuk a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 30. § /3/ bekezdésére is figyelemmel. A fizetésektelenségi helyzetre tekintettel a megbízási díj kifizetését nem tartotta a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatásnak.

Az I.r. alperes e kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a felperes fizetésektelen helyzetére az adóhatóság által megfizetni rendelt pénzösszeg tekintetében előterjesztett részletfizetés engedélyezése iránti kérelem elutasításakor lehetett csak következtetni. Hivatkozott arra is, hogy a felperes elmulasztotta a Cstv. 40. § /1/ bekezdésében meghatározott, a kereset előterjesztésére nyitva álló 90 napos határidőt. Érvelt azzal is, hogy a megbízási szerződések alapján történő kifizetés a rendes gazdálkodás körébe tartozó szolgáltatás volt. A felperes által a B Kft-vel kötött szerződésből származó bevételnek csak 17 %-át kapta meg. Tagadta, hogy előnyben részesült volna, figyelemmel arra is, hogy a felperesnek az I.r. alperesen kívül más hitelezője nem volt.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárás során hozott ítéletével a felperes keresetét elutasította. Jogi álláspontja az volt: mivel a felperes cégnyilvántartásba bejegyzett főtevékenysége üzletviteli tanácsadás, és az I.r. alperes egy ennek keretében kötött szerződés során teljesített személyes közreműködést, ezért a megbízási díjak részére történt kifizetése olyan szolgáltatásnak tekintendő, amely

a felperes rendes gazdálkodása körébe tartozik. A Cstv. 40. § /2/ bekezdése alapján előterjesztett keresetnek ez okból helyt adni nem lehetett.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta. Kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 1.175.440 Ft-ot, valamint ennek 2008. november 12-étől a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegét.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A pernyertesség-pervesztesség arányában rendelkezett a felperes által le nem rótt kereseti és fellebbezési illeték viseléséről, az I.r. alperest terhelő perköltség megfizetéséről.

A másodfokú bíróság szükségesnek tartotta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíteni azzal, hogy a felperes felszámolási eljárásának megindításáról szóló közlemény közzétételétől számított 40 napon belül, három hitelező, együttesen 7.440.414 Ft hitelezői igényt jelentett be. Ezek közül az egyik egy polgármesteri hivatal, a másik az adóhatóság, a harmadik egy távközlési részvénytársaság volt. A B Kft-vel kötött, szerződés alapján több részletben, teljesítési igazolások kiállítását követően 8.813.652 Ft vállalkozói díjhoz jutott hozzá a felperes.

A másodfokú bíróság a kiegészített tényállás alapján részben alaposnak tartotta a felperes által előterjesztett fellebbezést. Hangsúlyozta, a 2008. augusztus 14-én előterjesztett, a felperes felszámolása iránti kérelemre tekintettel alkalmazandó Cstv. 40. § /2/ bekezdése alapján két együttes feltétel fennállása mellett van mód az adós által a felszámolási eljárás folytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napját megelőző 60 napon belül és azt követően nyújtott szolgáltatás visszakövetelésére. E feltételek egyike, hogy a szolgáltatás folytán a hitelező a többi hitelezőhöz képest előnyben részesüljön. A másik, hogy a szolgáltatás ne a rendes gazdálkodás körébe tartozzon.

A másodfokú bíróság szerint a Cstv. 40. § /2/ bekezdésének törvénybe iktatásával a jogalkotónak az volt a célja, hogy a felszámolás közeli helyzetben lévő gazdálkodó szervezetek kifizetéseit korlátozza. A hitelezők ne eshetőlegesen, az adós önkényes döntésétől függően jussanak követeléseikhez. Minden olyan kifizetés, illetve reál aktus ezért az előnyben részesítés eredményével járó szolgáltatásnak minősül, amellyel a gazdálkodó szervezet valamely hitelezője többhöz, a követelésének nagyobb hányadához jut hozzá, mint amihez, illetve amennyihez a Cstv.-ben szabályozott kielégítési rendben (hitelezői igénybejelentéssel, a felszámoló részéről a hitelezői igény nyilvántartásba-vételével) hozzájutna, figyelemmel a vele egy rangsorban álló hitelezők

követeléseit kielégítési arányára is.

A másodfokú bíróságnak az volt a jogi álláspontja, a kifizetés visszakövetelését kizáró rendes gazdálkodás fogalmát csak szűken lehet értelmezni. Mindig az adott ügy sajátossága alapján ítélt meg, hogy mely ügyletek tartoznak az adott gazdálkodó szervezetnél ebbe a körbe. Legfelsőbb bírósági és ítéltáblai eseti döntésekre utalva a másodfokú bíróság kifejtette, a rendes gazdálkodás körébe rendszerint az a szolgáltatás tartozik, amely a cég üzletszerűen gyakorolt tevékenységi köreihez kapcsolódó kiadás, kifizetés, teljesítés, a napi termelési, szolgáltatási, forgalmazási gyakorlathoz elengedhetetlen és a cég üzletszerű gazdasági tevékenysége céljait közvetlenül szolgálja.

A perbeli esetben az I.r. alperes ügyvezetővel 2008. február 1-jén megkötött havi rendszeres, csekély mértékű, 30.000 Ft díjazást tartalmazó megbízási szerződés a gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőjével kötött rendszerinti, megszokott ügyletnek minősül. A gazdasági társaságok vezető tisztségviselői ugyanis tevékenységüket vagy megbízási, vagy munkaviszony alapján látják el a Gt. 22. § /2/ bekezdése értelmében, és azért alappal tarthatnak igényt a megszokott mértékű díjazásra.

Az ítéltábla szerint, ezzel szemben, eltérően kell megítélni a 2008. március 4-én kelt megbízási szerződés alapján a 2008. július 17-e és július 24-e napján az I.r. alperes részére teljesített kifizetéseket. A felperesi gazdálkodó szervezet vállalkozóként - nem vitásan a cégnyilvántartásba bejegyzett és általa gyakorolt fő tevékenysége, az üzletviteli tanácsadás körében - a rendes gazdálkodás során kötött vállalkozási szerződést a B Kft-vel. Az eljárás jelen szakasza és a felperes Cstv. 40. § /2/ bekezdésére alapított kereset tárgyát azonban nem az említett vállalkozási szerződés alapján, a felperes részére teljesített díjkifizetések, hanem a felperes és az I.r. alperes között 2008. március 4. napján módosított megbízási szerződésre tekintettel, az I.r. alperes részére történt pénzfizetés képezi. A gazdálkodó szervezet és ügyvezetője közötti, 2008. február 1-jei megbízási szerződés módosítására már a felperes felszámolás közeli helyzetében került sor. A felperessel szemben folytatott adóellenőrzés eredményének 2008. február 1-jei ismertetéséből az ügyvezetők előre láthatták, hogy a megállapított adóhiány kifizetésére a felperes nem lesz képes. A márciusi szerződésmódosítás alapján 2008. júliusában teljesített kifizetésre is felszámolás közeli helyzetben került sor. A kifizetések teljesítésekor az I.r. alperes már kézhez vette az együttesen 13.631.000 Ft fizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős adóhatósági határozatot. A megbízási szerződés módosítása nem tartalmaz arra vonatkozó indokot, hogy a felperes az I.r. alperest a rendes megbízási díj fizetésén túl milyen addig el nem látott rendkívüli feladat elvégzéséért részesíti a korábbi,

rendszeres díjazáshoz képest kirívóan nagy összegű, bruttó 2.200.000 Ft megbízási díjban. Ha a megbízott I.r. alperes személyes közreműködéssel ellátott tevékenysége mennyiségileg, illetve minőségileg megnövekedett, nem lett volna akadálya a rendszeresen fizetett havi 30.000 Ft megbízási díj felemelésének. A felszámolás elhatározását kevesebb mint egy hónappal megelőző, a gazdálkodó szervezet tevékenységében nagy összegűnek minősülő kifizetés, így nem értékelhető a rendes gazdálkodás körébe tartozó kiadásnak, és az az I.r. alperest a felperes többi hitelezőjéhez képest mindenképpen előnyben részesítette.

A másodfokú bíróság ezért úgy ítélte, hogy az I.r. alperes a 2008. július 17-e és július 24-e napján kifizetett, adó- és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett 1.175.440 Ft felszámolási vagyona visszatérítésére köteles a Cstv. 40.§ /2/ bekezdése alapján. Rámutatott: a visszafizetendő összeg a felperes által, az elsőfokú megelőző eljárás során csatolt kifizetési lista 2008. július havi sora alapján állapítható meg, az 1.196.395 Ft kifizetésből a rendszeres, havi 20.955 Ft kifizetés levonásával.

Az ítélet tábla az 1.175.440 Ft után 2008. november 12-étől az I.r. alperes kamatfizetési kötelezettségét is megállapította. A kamat mértékét a Ptk. 301/A. § /2/ bekezdése szerint határozta meg.

A pervesztesség-pernyertesség arányában számolta el az elsőfokú, illetve a másodfokú eljárás során felmerült perköltségeket.

Az I.r. alperes a jogerős ítélettel szembeni felülvizsgálati kérelmében, kérte az elsőfokú ítéletet részben megváltoztató rendelkezés hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletének helybenhagyását. Előadta, hogy a támadott határozat a Cstv. 40. § /2/ bekezdését, illetve a Ptk. 301/A. § /1/ és /2/ bekezdését sérti. Állította, hogy helytelenül minősítette a másodfokú bíróság a módosított megbízási szerződés alapján, a részére történt 1.175.440 Ft kifizetését a rendes gazdálkodás körén kívül eső szolgáltatásnak. Sérelmezte, hogy nem került értékelésre az az eljárás során sem vitatott tény, hogy az I.r. alperes személyes többlet ráfordítással, lakóhelyétől távol, Oroszlányban, több hónapon át segítette hozzá a felperest a B Kft-vel kötött szerződésből származó kötelezettségek teljesítésében és az ebből befolyt bevétel megszerzésében. Az I.r. alperes utalt arra is, hogy a megbízási szerződés módosítás alapján a korábbi feladataihoz képest többletmunkát végzett. A felperes üzletszerűen gyakorolt tevékenységi körébe tartozó bevételszerző tevékenységhez közvetlenül kapcsolódott a perbeli módosított megbízási szerződés. A felperes és a B Kft., valamint a felperes és az I.r. alperes között létrejött megbízási szerződések egymástól függetlenül nem értelmezhetők. Az I.r. alperes részére történt kifizetés nélkül a felperes nem tehetett volna szert bevételre. Az említett ügyletek

hitelezői érdekeket is szolgáltak, mert az I.r. alperes személyes kötelezettség vállalásainak teljesítése folytán az adóhatóság a felszámolás elrendelését megelőzően részleges kielégítéshez jutott. A megbízási szerződés módosítása a felperes tevékenységéhez nélkülözhetetlen személyi feltételt teremtette meg. Az eredeti megbízási szerződés szerinti havi 30.000 Ft díjazás ellenében csupán olyan tevékenységek végzése volt kötelező, amelyeknek eredményeként projektek tekintetében a társaság megrendeléshez jutott. A módosított megbízási szerződés alapján azonban különleges szakértelmet, tapasztalatot és személyes időráfordítást igénylő tevékenységekre volt szükség.

Az I.r. alperes sérelmezte azt is, hogy a gazdálkodó szervezetek között alkalmazandó kamatfizetésre vonatkozó szabályok alapján állapította meg az ítélőtábla a kamatfizetési kötelezettségét, figyelmen kívül hagyva, hogy ő természetes magánszemély.

A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban fenntartását kérte. Vitatta az I.r. alperes által állított jogszabálysértéseket. Hangsúlyozta, az ítélőtábla által visszafizetni rendelt megbízási díjak kifizetése az I.r. alperes részére a felperes fizetéseképtelen helyzetében történt. A felszámolási vagyon terhére, egy hónappal a felszámolás iránti kérelem bíróságra történő benyújtását megelőzően, a társaság ügyvezetői tisztséget betöltő tagja 1.000.000 Ft-ot meghaladó pénzüsszeghez jutott hozzá, s ez a többi hitelezőhöz képest előnyben részesítésnek minősül.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275. § /2/ bekezdése alapján. Megállapította, hogy a jogerős határozat kizárólag a kamat fizetésének mértéke tekintetében jogszabálysértő.

A felülvizsgálati kérelem alapján az volt eldöntendő, hogy helytállóan ítélte-e úgy a másodfokú bíróság, hogy a módosított megbízási szerződés alapján az I.r. alperes részére történt kifizetés a rendes gazdálkodás körén kívül eső szolgáltatásnak minősül.

A Kúria egyetértett a másodfokú bíróság által kifejtett azzal az állásponttal, hogy a rendes gazdálkodás fogalmát csak szűken lehet értelmezni és mindig az adott ügy sajátosságai alapján lehet megítélni, hogy mely ügyletek tartoznak ebbe a körbe. A felperes fő tevékenységére is figyelemmel, nem vitásan, a B Kft-vel kötött megállapodást a cég rendes gazdálkodása körébe esőnek kell minősíteni. Helytállóan utalt azonban arra az ítélőtábla, hogy a jelen eljárásban a felperes és az I.r. alperes között 2008. március 4-én létrejött megbízási szerződésmódosítás alapján teljesített kifizetéseket kellett vizsgálni.

A Kúria a 2008. február 1-én kelt megbízási szerződés 2/C. pontja alapján megállapította, az I.r. alperesnek a megbízási szerződés módosítását megelőzően is az volt a kötelezettsége, hogy személyesen közreműködjön azon gazdasági tevékenységekben, amelyekben a felperes üzleti partnerei arra kifejezetten igényt tartanak. Ebből következik, helytállóan ítélte úgy a másodfokú bíróság, hogy az I.r. alperes kétséget kizáróan nem bizonyította, ehhez képest milyen rendkívüli feladat elvégzése magyarázza a korábbi, rendszeres díjazásához képest kirívóan nagy összegű, bruttó 2.200.000 Ft megbízási díj kifizetését az ügyvezetői tisztséget is betöltő azon tagja részére, aki tudomással bír a felperesi saját tőkének már az első üzleti évben a jegyzett tőke alá csökkenéséről, jelentős mértékű adó tartozásáról.

Ezzel szemben tévedett a másodfokú bíróság, amikor az I.r. alperest a gazdálkodó szervek között irányadó mértékre vonatkozó szabályok alapján kötelezte késedelmi kamat megfizetésére.

A Kúria ezért a Ptk. 301. § /1/ bekezdése alapján a kamat mértékére vonatkozó jogerős ítéleti rendelkezés módosításával tartotta fenn hatályában a jogvita eldöntése során alkalmazandó Cstv. 40. § /2/ bekezdés helyes értelmezésével hozott, annak megfelelő jogerős határozatot.

A per fő tárgya tekintetében eredménytelenül felülvizsgálati kérelmet előterjesztő I.r. alperes a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó 78. § /1/ bekezdése szerint köteles a felperes jogi képviselőjének munkadíjából álló felülvizsgálati eljárási költséget megtéríteni. A jogi képviselő munkadíját a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § /5/ bekezdése, illetve 4/A. §-a alapján általános forgalmi adóval megnövelt összegben határozta meg.

Budapest, 2013. március 28.

Dr. Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. előadó-bíró, Dr. Csőke Andrea sk. bíró